

Vykonatelnost směnečného platebního rozkazu

Právní moc (vykonatelnost) směnečného platebního rozkazu se do dne, kdy právní moci nabude rozsudek, jímž soud vysloví, že směnečný platební rozkaz ponechává v platnosti, odkládá toliko v rozsahu vymezeném námitkami; mimo něj je směnečný platební rozkaz vykonatelný.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 20 Cdo 2897/2006, ze dne 24.4.2008)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v exekuční věci oprávněného L. B., zastoupeného advokátem, proti povinnému M. H., vedené u Okresního soudu v Liberci pod sp. zn. 45 Nc 7248/2005, pro částku 200.000,- Kč s příslušenstvím, o dovolání oprávněného proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočky v Liberci ze 17. 1. 2006, č. j. 36 Co 330/2005-16, ve znění opravného usnesení téhož soudu z 21. 2. 2006, č. j. 36 Co 330/2005-21 tak, že usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočky v Liberci ze 17. ledna 2006, č. j. 36 Co 330/2005-16, ve znění opravného usnesení téhož soudu z 21. 2. 2006, č. j. 36 Co 330/2005-21 se ruší a věc se tomuto soudu vrací k dalšímu řízení.

Z odůvodnění :

V záhlaví uvedeném rozhodnutím krajský soud změnil usnesení z 26. 4. 2005, č. j. 45 Nc 7248/2005-6 (kterým okresní soud nařídil exekuci podle směnečného platebního rozkazu Krajského soudu v Ústí nad Labem z 22. 7. 1999, č. j. 22 Sm 109/99-7, k vydobytí pohledávky v částce 200.000,- Kč, náhrady nákladů exekučního řízení a pro náklady exekuce), tak, že návrh na její nařízení zamítl. Z obsahu připojeného nalézacího spisu sp. zn. 22 Cm 3/2000 Krajského soudu v Ústí nad Labem odvolací soud dovodil, že povinný podal proti podkladovému exekučnímu titulu námitky, o nichž nebylo dosud pravomocně rozhodnuto, v důsledku čehož se podkladové rozhodnutí doposud nestalo „ani částečně“ pravomocným a vykonatelným.

Oprávněný v dovolání namítá, že rozhodnutí odvolacího soudu spočívá na nesprávném právním posouzení věci (§ 241a odst. 2 písm. b/ zákona č. [99/1963](#) Sb., občanského soudního řádu ve znění pozdějších předpisů, dále též jen „o.s.ř.“). Podáním námitek se směnečný platební rozkaz neruší, toliko se v jimi vymezeném rozsahu odkládá jeho právní moc a vykonatelnost. Za správný označil dovolatel právní závěr soudu prvního stupně (vyjádřený doložkou právní moci), že podkladové rozhodnutí je „částečně (a to do částky 200.000,- Kč) pravomocné“, a že v dalším řízení mělo být rozhodováno „pouze o částce, která je předmětem námitek“. Navrhl, aby dovolací soud napadené usnesení zrušil a věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

Dovolání - přípustné podle § 237 odst. 1 písm. a) ve spojení s § 238a odst. 1 písm. c), odst. 2 o.s.ř. - je důvodné.

Právní posouzení je nesprávné, jestliže odvolací soud věc posoudil podle právní normy, jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu - sice správně určenou - nesprávně vyložil, případně ji na daný skutkový stav nesprávně aplikoval.

Podle § 175 odst. 3 o.s.ř., nepodá-li žalovaný včas námitky (proti směnečnému platebnímu rozkazu) nebo vezme-li je zpět, má směnečný platební rozkaz účinky pravomocného rozsudku. Pozdě podané námitky nebo námitky, které neobsahují odůvodnění soud odmítne. Podané námitky soud odmítne též tehdy, podal-li je ten, kdo k podání námitek není oprávněn.

Podle § 175 odst. 4 o.s.ř., podá-li žalovaný včas námitky, nařídí soud k jejich projednání jednání; k námitkám později vzneseným však již nelze přihlížet. V rozsudku soud vysloví, zda směnečný platební rozkaz ponechá v platnosti nebo zda ho zrušuje a v jakém rozsahu.

Odvolací soud vycházel ze zjištění, jehož správnost nebyla v intencích ustanovení § 241a odst. 2 písm. a/, odst. 3 o.s.ř. zpochybněna, že proti směnečnému platebnímu rozkazu Krajského soudu v Ústí nad Labem z 22. 7. 1999, č. j. 22 Sm 109/99-7, podal povinný námitky. Rozsudek ze dne 10. 2. 2000, č. j. 22 Cm 3/2000-19, kterým Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl, že výše uvedený směnečný platební rozkaz se ponechává v platnosti, k odvolání povinného Vrchní soud v Praze usnesením z 19. 7. 2001, č. j. 5 Cmo 292/2001-45 zrušil. O námitkách povinného proti směnečnému platebnímu rozkazu tak dosud nebylo rozhodnuto.

Odvolací soud však přehlédl, že námitky povinného proti směnečnému platebnímu rozkazu z 22. 7. 1999 podle obsahu podání směřovaly jen do částky převyšující částku 200.000,- Kč s příslušenstvím, jelikož sám navrhl, aby odvolací nalézací soud „směnečný platební rozkaz co do částky 350.000,- Kč a ve výroku o náhradě nákladů řízení zrušil a ponechal v platnosti toliko výrok o zaplacení částky 200.000,- Kč s příslušenstvím a přiznal mu náhradu nákladů řízení“ (č. 1. 9 versa připojeného spisu sp. zn. 22 Cm 3/2000).

Je-li exekučním titulem rozhodnutí vydané soudem v občanském soudním řízení (§ 40 odst. 1 písm. a/ zákona č. [120/2001](#) Sb.), vychází soud především z připojeného stejnopisu rozhodnutí opatřeného potvrzením o jeho vykonatelnosti (§ 38 odst. 2 zákona č. [120/2001](#) Sb., § 261 odst. 2 o.s.ř.), případně z potvrzení vykonatelnosti vyznačeného přímo na návrhu na nařízení exekuce (§ 261 odst. 3 o.s.ř.); v případě pochybností je však oprávněn (a povinen) provést potřebná zjištění přímo ze spisu o řízení, v němž bylo vydáno vykonávané rozhodnutí (zejména zjištění, zda rozhodnutí bylo řádně doručeno). O tom, za jakých podmínek se podkladové soudní rozhodnutí stane vykonatelným po stránce formální, pojednávají ustanovení § 161, § 162, § 171 a § 172 a násl. o.s.ř. Nevykonatelnost rozhodnutí (zde směnečného platebního rozkazu) je důvodem pro zamítnutí návrhu.

Směnečný platební rozkaz se stává (vyjma výroku o nákladech řízení, proti němuž je opravným prostředkem odvolání, viz § 175 odst. 6 o.s.ř.) vykonatelným - a má účinky pravomocného rozsudku (§ 159, § 159a o.s.ř.) - uplynutím tří dnů od jeho doručení, jestliže osoba k tomu legitimovaná nepodá včas námitky obsahující odůvodnění (srov. § 175 odst. 1, 3 o.s.ř.). Podáním takových námitek se odkládá právní moc (vykonatelnost) směnečného platebního rozkazu. Na základě námitek - včasných a odůvodněných - pak (nalézací) soud v řízení podle § 175 odst. 4 o.s.ř. rozhodne, že směnečný platební rozkaz zůstává v platnosti nebo že ho zrušuje. Vysloví-li soud, že jej ponechává v platnosti, nabude směnečný platební rozkaz vykonatelnosti dnem, kdy rozsudek soudu o jeho ponechání v platnosti se stane vykonatelným. Zrušením směnečného platebního rozkazu v námitkovém řízení je titul odstraněn a právní mocí rozsudku (nalézací) řízení končí.

Závěr odvolacího soudu, že povinný napadl směnečný platební rozkaz námitkami obsahujícími zdůvodnění ve lhůtě podle ustanovení § 175 odst. 1, věty první, o.s.ř., tj. včas, dovolatel nezpochybnil.

Na rozdíl od platebního rozkazu vydaného soudem podle ustanovení § 172 odst. 1 o.s.ř., který se bez dalšího ruší v plném rozsahu tím, že osoba k tomu legitimovaná podá včas, tj. ve lhůtě patnácti dnů od doručení, odpor, podání námitek - jak již bylo zdůrazněno shora - nemá za následek zrušení

směnečného platebního rozkazu, nýbrž toliko odklad jeho právní moci (vykonatelnosti). Odkladný účinek námitek jako opravného prostředku proti meritorní části směnečného platebního rozkazu nastává pouze v rozsahu vymezeném žalovaným. Jinak řečeno, soud je v řízení podle § 175 odst. 4 o.s.ř. vázán kvantitativní stránkou námitek, tedy rozsahem, v jakém žalovaný směnečný platební rozkaz napadl; ustanovení § 206 odst. 1, 2 o.s.ř. se – co do suspenzivních účinků – použije v řízení o námitkách per analogiam (k tomu srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. 8. 2004, sp. zn. 29 Odo 1042/2003, uveřejněný v časopise Soudní judikatura 9/2004 pod č. 176).

Podle ustanovení § 206 odst. 1 o.s.ř., podá-li ten, kdo je k tomu oprávněn, včas přípustné odvolání, nenabývá rozhodnutí právní moci, dokud o odvolání pravomocně nerozhodne odvolací soud. Bylo-li však rozhodnuto o několika právech se samostatným skutkovým základem nebo týká-li se rozhodnutí několika účastníků, z nichž každý jedná v řízení sám za sebe (§ 91 odst. 1) a odvolání se výslovně vztahuje jen na některá práva nebo na některé účastníky, není právní moc výroku, který není napaden, odvoláním dotčena. To neplatí v případech, kdy na rozhodnutí o napadeném výroku je závislý výrok, který odvoláním nebyl výslovně dotčen, nebo jestliže z právního předpisu vyplývá určitý způsob vypořádání vztahu mezi účastníky (§ 206 odst. 2 o.s.ř.).

Ustálená soudní praxe vychází z toho, že původně co do skutkového základu jednotné právo, o němž bylo rozhodnuto, se rozštěpí na dvě práva se samostatným skutkovým základem v závislosti na tom, jak účastník kvantitativně vymezil v opravném prostředku rozsah požadovaného přezkumu. Jestliže v rámci dispoziční zásady ovládající řízení o opravných prostředcích (a za takové je třeba považovat i řízení o námitkách podle § 175 odst. 4 o.s.ř.) rozhodnutí o dělitelném (typicky peněžitém) plnění napadne jen zčásti (vymezí část plnění, o němž soud rozhodl, a v tomto rozsahu požaduje přezkum správnosti /části/ rozhodnutí), uplatní se suspenzivní účinek opravného prostředku jen v jím navrhovaném rozsahu. V řízení o námitkách podle § 175 odst. 4 o.s.ř. to znamená, že právní moc (vykonatelnost) směnečného platebního rozkazu se do dne, kdy právní moci nabude rozsudek, jímž soud vysloví, že směnečný platební rozkaz ponechává v platnosti, odkládá toliko v rozsahu vymezeném námitkami; mimo něj je směnečný platební rozkaz vykonatelný.

Korektiv výše uvedené zásady představuje ustanovení § 206 odst. 2, věta druhá, o.s.ř.

Nejvyšší soud v řadě svých rozhodnutí (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 8. 2001, sp. zn. 20 Cdo 1020/99, uveřejněné ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek 4/2002 pod č. 25, usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 6. 2005, sp. zn. 20 Cdo 2207/2004, uveřejněné v časopise Soudní judikatura 10/2005 pod č. 166, usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18. 8. 2005, sp. zn. 20 Cdo 1808/2004) upozornil na přeceňování významu zjištění, že proti podkladovému soudnímu rozhodnutí (rozsudku, usnesení, platebnímu rozkazu, směnečnému platebnímu rozkazu) byl podán (řádný) opravný prostředek; samotným důvodem pro zamítnutí návrhu na nařízení exekuce nemůže být okolnost, že proti takovému titulu opatřenému potvrzením o právní moci (vykonatelnosti) byl podán opravný prostředek (odvolání, odpor, námitky). Suspenzivní účinek opravného prostředku totiž nastává jen za určitých předpokladů, zejména předpokladu včasnosti. Nevyčká-li na (pravomocné) rozhodnutí (nalézacího) soudu o tomto opravném prostředku, jímž je vázán (§ 159a odst. 4, § 167 odst. 2, § 254 odst. 1 o.s.ř.), musí otázku včasnosti opravného prostředku (a tím i formální vykonatelnosti titulu) posoudit sám.

Obdobné zásady platí i v případě zjišťování kvantitativního rozsahu opravného prostředku, jímž účastník napadl podkladové soudní rozhodnutí opatřené potvrzením o tom, že nabylo zčásti právní moci (srov. § 23 vyhlášky č. 37/1992 Sb., o jednacím řádu pro okresní a krajské soudy, ve znění pozdějších předpisů). Okolnost, zda je rozhodnutí částečně vykonatelné, musí soud v řízení o nařízení exekuce najisto postavit. V případě pochybností posoudí z obsahu nalézacího spisu rozsah napadení titulu a přijme (právní) závěry v intencích úpravy suspenzivních účinků opravného prostředku (§ 206

odst. 1, 2 o.s.ř.).

Poněvadž jen s včasnými a zdůvodněnými námitkami je spojen odklad právní moci a vykonatelnosti směnečného platebního rozkazu a protože oprávněný se domáhá nařízení exekuce (jen) pro částku 200.000,- Kč s příslušenstvím, je právní posouzení vykonatelnosti exekučního titulu odvolacím soudem nesprávné.

Jelikož dovolací důvod podle § 241a odst. 2 písm. b) o.s.ř. byl uplatněn právem, Nejvyšší soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení (§ 243b odst. 2, část věty za středníkem, odst. 3, věta první, o.s.ř.).

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Koupě nemovité věci](#)
- [Nesprávný úřední postup \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Platební neschopnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Předkupní právo \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Přerušení řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Rodinný závod \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Dědictví](#)
- [Výživné](#)
- [Valná hromada](#)
- [Ustanovení zástupce](#)
- [Náhrada škody](#)